

[Knut Kristensen.]

knyttet til faste Ejendomme, og under Hensyn til den Ungdom, som kommer ind i disse Erhverv, kan det kun være en Fordel, at Priserne paa disse Omraader ikke kommer op i en Højde, som afstedkommer store Forpligtelser i Fremtiden og en betydelig Byrde, en betydelig Vanskelighed og en betydelig Ulykke saa at sige uden egen Skyld for de Hjem og de Erhverv, der her bliver Tale om.

Hvad der paa dette Omraade nærmere skal gøres, skal jeg ikke her udtale mig om i Enkeltheder — det er jo heller ikke Meningen med Forhandlingen —, men jeg vil kun for mit eget Vedkommende udtale Haabet om, at man maa se bort fra de Vanskeligheder, som kan stille sig i Vejen for Gennemførelse af Foranstaltninger paa dette Omraade, fordi en Gennemførelse af saadanne Foranstaltninger efter min Overbevisning vil vække mindre Gene og give færre Vanskeligheder, end man vil faa, hvis man ikke gennemfører dem.

Det andet Omraade, jeg gerne vil nævne, vedrører en Bestemmelse i vor Prislovgivning. Der er en Bestemmelse om, at visse Erhverv og visse Virksomheder, uden at faa Tilladelse dertil fra Prismyndighederne, skal kunne gaa til en Forhøjelse af deres Priser i samme Forhold, som Fremstillingsomkostningerne stiger. Jeg tror, at det Princip er forkert, og skal begrunde denne min Opfattelse.

For det første betegner det en Forskel fra mange andre Erhvervs- og Virksomhedsomraader, hvor man ikke har Lov til at forhøje Priserne uden Godkendelse af Prismyndighederne — det være sig Priskontrolraadet eller Regeringen —, altsaa uden at man kan dokumentere Prisforhøjelsens Berettigelse og faar den godkendt; man har altsaa ikke Lov til selv at foretage en saadan Forhøjelse, selv om man mener, at Omkostningerne berettiger dertil, man skal have den godkendt af Prismyndighederne. Det er altid godt, om man sørger for, at disse Indgreb, der jo af mange føles som en Tyngde, og maaske ogsaa som en særlig Tyngde paa ens eget Erhverv, bliver saa lige og saa retfærdige over for de forskellige Erhverv, som der nu overhovedet er Mulighed for. Dette er den ene Ting, som synes det mig, taler for, at der paa dette Omraade sker en Ændring.

Dernæst, hvis en Virksomhed i Forvejen, førend man kom ind i denne Regulerings- og Kontrolleringsperiode, som vi nu er inde i, havde en meget høj Fortjeneste, er der jo i Henhold til dette Princip intet i

Vejen for, at man — næsten med Loven i Haand — kan faa garanteret ogsaa i den Tid, vi lever i, og ud i den nærmeste Fremtid at bibeholde en saadan ekstraordinær høj Fortjeneste, selv om den maatte være højere, end Rimelighed i og for sig gør det forsvarligt, naar Ligeligheden skal tages i Betragtning.

Endelig vil jeg for det tredje nævne, at det forekommer mig, at et saadant Princip om Omkostningernes Indregning, uden nogen Kontrol fra Myndighedernes Side rummer den Svaghed og den Fejl, at de erhvervsdrivende, som har denne Ret, bliver uinteresserede i, om Omkostningerne er større eller mindre. Det kan jo i mange Tilfælde være en Fordel for de Folk, man samarbejder med, og de Folk, man har i sin Tjeneste, om man kan behandle dem ekstraordinært fint, og det kan de paagældende for saa vidt gøre, uden at det koster dem noget, hvis de altsaa har Lov til at lægge Omkostningerne paa den Vare, de fremstiller. Jeg mener, at der ogsaa paa dette Omraade er en Fare ved dette Princip derigenem, at de næringsdrivende, Producenterne, ikke faar nogen virkelig Interesse i at holde Omkostningerne nede paa det mindst mulige og derigennem fremskaffe Varen saa billigt, som det nu i det hele taget er gør- ligt.

Jeg ved godt, at man over for disse Indvendinger har fremhævet, at naar man ikke er gaaet til en Ændring paa dette Punkt, saa er det, fordi det vilde medføre saa store administrative Vanskeligheder, at det ikke var til at have med at gøre; det vilde blive umuligt at kontrolere alle de Priser, som der saa vilde blive Tale om. Jeg vil gerne heroverfor gøre den Bemærkning, at hvis man i det hele taget skal kontrolere — og det forudsætter jo Loven —, saa maa det dog være Meningen, man skal kontrolere, at de Omkostninger, der lægges paa, ikke er større, end de i Virkeligheden er; hvis det ikke er Meningen med Loven, ja, saa er selve Bestemmelsen jo uden Mening. Man maa lægge disse Omkostninger til — deri ligger, at man ikke maa lægge mere til, og det er altsaa den Opgave, som de kontrollerende Myndigheder har, saa godt det nu er gørligt, at sørge for, at der ikke bliver lagt mere paa Varen, end Omkostningerne i sig selv berettiger til.

Det er ikke let at indse, hvor meget vanskeligere det skulde være, naar man alligevel har en Pligt til at kontrolere, saa at lægge det andet Princip til Grund og kontrolere, om det er en fornuftig og forsvarlig Pris, end bare at kontrolere, om Omkost-